

Drone กับการดูวาฬในอ่าวไทย

ข้อแนะนำที่ควรปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยของวาฬ

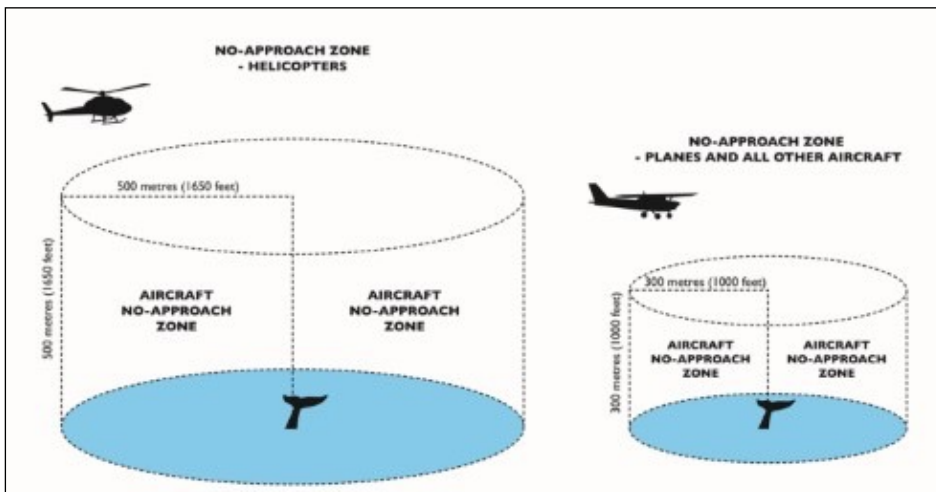
ThaiWhales - October 25, 2561 BE

ในยุคนี้ Drone ถือเป็น Gadget ใหม่ที่เหล่าบรรดาช่างภาพต่างหยิบเอามาใช้ เนื่องจากได้ภาพในมุมมองใหม่อีกทั้งยังราคาไม่แพง แต่หลักหนึ่งบาทก็ซื้อได้ ในการถ่ายภาพวาฬบรูด้าก็ไม่ต่างกัน เราเริ่มเห็นการใช้ Drone บินเก็บภาพวาฬมากขึ้นเรื่อยๆ และ Drone อาจเป็นอุปกรณ์การถ่ายภาพวาฬที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดในปัจจุบัน

หากใครได้ติดตาม ThaiWhales มาตั้งแต่ต้น คงพอทราบว่า เรามีการถ่ายภาพวาฬจากมุมสูงเพื่อสังเกตพฤติกรรมวาฬบรูด้ามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 โดยถ่ายจากเครื่องบินเล็กซึ่งเราปฏิบัติตามกฎ Whale watching guideline อย่างเคร่งครัด คือ หากบินด้วยเครื่องบินเล็กและ Aircraft ชนิดอื่นๆ ระยะห่าง คือ 300 เมตรจากตัววาฬ ส่วนเฮลิคอปเตอร์ต้องมีระยะห่าง 500 เมตร

Approach distances for aircraft : ระยะห่างในการเข้าสังเกตวาฬจากทางอากาศ

ที่มา <https://dpiwwe.tas.gov.au/wildlife-management/marine-conservation-program/whale-and-dolphin-viewing-guidelines>

ในยุคปัจจุบัน เรามี Drone มาเป็นเครื่องมือในการถ่ายภาพมุมสูง เป็นเทคโนโลยีอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถประยุกต์ใช้กับงานวิจัยและศึกษาวาฬและสัตว์ทะเล ข้อดีของ Drone คือ ราคาไม่แพงเมื่อเทียบกับการสำรวจวาฬทางอากาศด้วยเครื่องบินเล็กแบบแต่ก่อน และมีเสียงรบกวนน้อยกว่า แต่ Drone ก็มีความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุได้สูงกว่ามาก ทั้งปัจจัยเรื่องลม เรื่องแบตเตอรี่ ความชำนาญของคนบังคับ หรืออาจบินชนนกและก่อให้เกิดอันตรายต่อนกและวาฬได้

ระยะหลังๆ เราได้เห็นภาพ , คลิปจากสำนักข่าวและนักท่องเที่ยวดูวาฬ ที่นำ Drone มาบินดูวาฬเพื่อเก็บภาพวาฬบรูด้ามากขึ้นเรื่อยๆ บางคลิปมีการบินใกล้วาฬมากจนน่าเป็นห่วง เราเห็นภาพจาก Drone ที่บินใกล้วาฬโฉบเฉี่ยวอยู่เหนือวาฬ ระยะห่างแค่ประมาณไม่ถึง 10 เมตรด้วยซ้ำรวมถึงเรือท่องเที่ยวดูวาฬ ก็เริ่มมีการโปรโมทพาคนไปถ่ายภาพวาฬด้วย Drone มากขึ้น จำนวนของ Drone ก็มีมากขึ้นเรื่อยๆ

ในฐานะที่ทีม ThaiWhales เป็นหนึ่งในกลุ่มคนที่ทำเรื่องการศึกษาวาฬไทยมาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2554 เราได้พบเห็น ได้รับข้อมูลและได้รับคำถามกันมาเสมอๆว่า “เราควรบินโดรนที่ระยะเท่าไร” “การบินโดรนนี่จะเป็นการรบกวนวาฬหรือเปล่า” ซึ่งปัจจุบันในเมืองไทยยังไม่มียกกฎหมายข้อบังคับเรื่องนี้ออกมาจากทางหน่วยงานราชการ ทาง ThaiWhales เองก็ไม่ใช่งานที่มีอำนาจออกกฎหมาย แต่เราก็พบว่าเรื่องนี้ถือเป็นเรื่องเร่งด่วนที่เราต้องมองผ่านไปไม่ได้ และเราคิดว่าควรมีมาตรฐานและข้อควรปฏิบัติร่วมกันขึ้นมามากกว่าใช้คำว่า ขึ้นอยู่กับวิจารณญาณหรือจิตสำนึก แต่เราจะใช้ข้อปฏิบัติไหนกันดีในเมื่อยังไม่มีการออกกฎหมาย

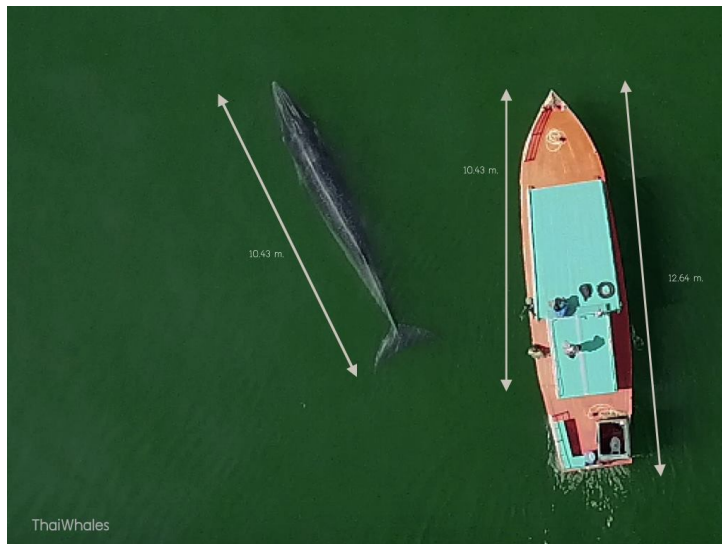
เมื่อค้นหาข้อมูลใน Internet เราจะพบว่า

- หากใช้ข้อมูลจากทาง The National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA) แนะนำเรื่องระยะห่างของ Drone กับการสำรวจวาฬและสัตว์ทะเล ใต้น้ำ 100- 300 เมตร (ที่มา <https://www.fisheries.noaa.gov/topic/marine-life-viewing-guidelines>)
- หากใช้ข้อมูลจากทางออสเตรเลีย แนะนำเรื่องระยะห่างของ Drone กับการสำรวจวาฬและสัตว์ทะเลใต้น้ำ 300 เมตร (ที่มา <http://www.gbrmpa.gov.au/access-and-use/responsible-reef-practices/caring-for-the-reef>)
- หากใช้ข้อมูลในประเทศไทย ตามราชกิจจานุเบกษาลง ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง การบิน Drone เงื่อนไข (2) ระหว่างทำการบิน (ข) ห้ามทำการบินโดยใช้ความสูงเกิน 90 เมตร (300 ฟุต) เหนือพื้นดิน (ที่มา <https://www.blognone.com/node/71860>) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อการควบคุมไม่ให้เกิดการบิน Drone แบบเป็นอิสระจนไปคุกคามละเมิดสิทธิคนอื่น และเพื่อความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของคนเป็นหลัก (โดยไม่ได้เกี่ยวกับวาฬและสัตว์ทะเลแต่อย่างใด)

แล้วเราจะใช้ข้อบังคับกฎหมายหรือแนวทางปฏิบัติเรื่องการบิน Drone กับการสำรวจวาฬตามข้อมูลไหนดี ?

จากการปรึกษานักวิจัยผู้ทำการรับผิดชอบเรื่องการศึกษาวาฬในอ่าวไทย , การรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานวาฬระดับนานาชาติ , การศึกษาข้อกำหนดของการบิน Drone ของประเทศไทย และ จากประสบการณ์ในการใช้ Drone เพื่อการสำรวจวาฬรูปร่างด้วยตัวเอง เราสามารถแนะนำแนวทางเพื่อเป็นข้อควรปฏิบัติในการบิน Drone เพื่อศึกษาวาฬรูปร่างได้ดังนี้

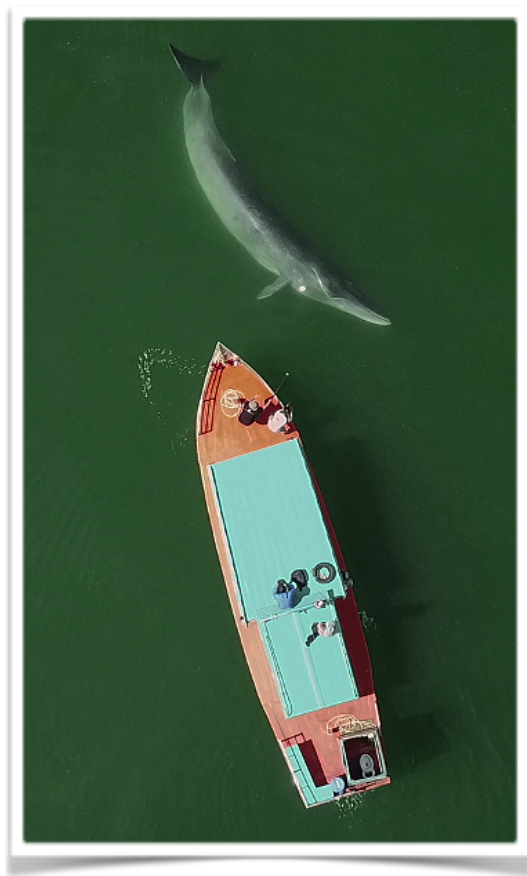
1. จากประสบการณ์การใช้ Drone เพื่อวัดขนาดวาฬรูปร่างโดยอาศัยการเทียบ Scale กับเรือของที่มวาฬไทย **เรายึดหลักปฏิบัติเรื่องระยะห่างจากตัววาฬและ Drone คือ ระยะ 50 เมตรห่างจากตัววาฬ** เนื่องจากวาฬรูปร่างเป็นวาฬขนาดเล็ก -กลาง ความยาวลำตัวไม่เกิน 15 เมตร เราทราบดีว่าหากใช้ระยะ 100 เมตรขึ้นไป (ตามข้อกำหนดของหน่วยงานต่างชาติที่เราหาข้อมูลมา) ภาพวาฬที่เราได้มาก็จะเล็กเกินกว่าที่จะนำมาใช้ประโยชน์เรื่องการดู Photo ID , Tattoo skin disease , การใช้วัดขนาดความสมบูรณ์ และ การศึกษาพฤติกรรมต่างๆ และเมื่อเราอยากได้ภาพที่ใกล้กว่านั้น เราก็จะใช้วิธีเปลี่ยน Lens โดยรักษาระยะห่างที่ 50 เมตรเท่าเดิม หรือใช้ Drone ที่มีขนาด Sensor chip ที่มีขนาดใหญ่มากขึ้น จนสามารถนำมาขยายภาพและได้คุณภาพดีขึ้น โดยไม่บินต่ำไปกว่า 50 เมตร

การใช้ Drone วัดขนาดเจ้าศรีสุข เมื่อ 25 พ.ค. 2560 โดย ThaiWhales และ ศวทป.
(ที่มา : การวัดขนาดวาฬด้วยภาพถ่ายทางอากาศจาก Drone)

2. ใช้หลักปฏิบัติเกี่ยวกับการดูสัตว์และการถ่ายภาพสัตว์ตามธรรมชาติทั่วไปคือ เคารพธรรมชาติของสัตว์ตามวิถีธรรมชาติ ไม่รบกวนสัตว์มากเกินไปและคิดถึงความปลอดภัยของสัตว์เป็นหลักสำคัญอันดับที่ 1

ข้อเขียนทั้งหมดนี้ เราอยากเขียนขึ้นเพื่อบอกเล่าแนวทาง ความคิด และการปฏิบัติต่อการศึกษาเรื่องวาฬบรูด้าของเรา อย่างที่ทราบ ThaiWhales เราเป็นกลุ่มคนที่มีอาชีพหลักคือการทำภาพยนตร์ เราเข้าใจความอยากได้ภาพที่มีความสวยงาม Footage ที่น่าตื่นตาตื่นใจ และ Quality ภาพที่ดีไม่ต่างจากช่างภาพคนอื่นๆ เช่นกัน แต่จุดมุ่งหมายหลักของเราคือ การนำเอาอุปกรณ์คุณภาพสูงและเทคโนโลยีต่างๆในการถ่ายภาพและภาพยนตร์มาใช้เพื่อให้นักวิจัยได้มีเครื่องมือดีๆ มาศึกษาวาฬบรูด้ามากขึ้น และสิ่งสำคัญที่สุดในการได้ภาพวาฬไม่ว่าจากกล้อง DSLR กล้อง RED หรือ กล้องจาก Drone สิ่งที่เราต้องคำนึงถึงและถามตัวเองอยู่เสมอคือ **ภาพที่เราได้มานั้นสามารถสร้างประโยชน์หรือคุณค่ากับวาฬอย่างไร**

"การถ่ายภาพเป็นงานศิลปะ เป็นของดีมีประโยชน์ ขออย่าได้ถ่ายภาพกันเพื่อความสนุกสนานหรือความสวยงามเท่านั้น จงใช้ภาพให้เกิดคุณค่าแก่สังคมให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม งานศิลปะจะช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อีกแรงหนึ่ง"

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ พระราชทานแก่คณะกรรมการบริหารสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์